

ผักเสี้ยนนก

ชื่อสามัญไทย ผักเสี้ยน ผักส้มเสี้ยน ผักเสี้ยนขาว ผักเสี้ยนไทย

ชื่อพื้นเมืองปัตตานี ผักเสี้ยนผีจีน

ชื่อสามัญอังกฤษ Wild spider flower

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cleome gynandra* L.

วงศ์ Capparaceae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

ผักเสี้ยนเป็นพืชล้มลุก ลำต้นตั้งตรงสูงประมาณ 60 เซนติเมตร ใบเป็นใบประกอบ ประกอบด้วยใบย่อย 5 ใบ ก้านใบยาว ลำต้นและใบมีขนขึ้นปกคลุม ดอกเป็นดอกช่อออกบริเวณปลายยอด ดอกส่วนกลางจะบานก่อน ก้านดอกเล็ก กลีบดอกสีขาวหรือขาวอมม่วง ผลมีลักษณะเป็นฝักยาว เมื่อแก่จะแตกออกภายในมีเมล็ดสีดำรูปร่างกลมแบน

ผักเสี้ยนพบได้ทั่วไปตามสวนผลไม้ สวนผัก ในนา ริมถนนโดยเฉพาะในสภาพพื้นที่โล่งแจ้ง
ประโยชน์ทางยา

ใบใช้แก้ปวดเมื่อย ปวดหู เมล็ดใช้ขับเสมหะ

ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

ตำพอกตามข้อมือข้อเท้าแก้ปวดเมื่อย

ผักเสี้ยนผี

ชื่อสามัญไทย ผักเสี้ยนผี ผักเสี้ยนตัวเมีย ไปนิพานไม่กลับ

ชื่อสามัญอังกฤษ Wild spider

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cleome viscosa* L.

วงศ์ Capparaceae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

ผักเสี้ยนผีเป็นพืชล้มลุก ขนาดเล็กทรงพุ่มสูงประมาณ 1 เมตร ลำต้นมีการแตกกิ่งก้านสาขา
มาก ลำต้นมีกลิ่นเหม็นเขียวฉุน ใบเป็นใบประกอบออกจากลำต้นแบบสลับแต่ละใบประกอบด้วยใบ
ย่อย 3-5 ใบ ใบย่อยรูปไข่ ปลายและโคนใบแหลม มีขนขึ้นปกคลุม ดอกออกตามซอกใบและปลาย
ยอด ดอกเป็นดอกช่อสีเหลือง และมีขนขึ้นประปราย ผลมีลักษณะเป็นฝักคล้ายฝักถั่วเขียว ผลกว้าง
2-5 มิลลิเมตร ยาว 2.5-10 เซนติเมตร เมล็ดกลมย่นสีน้ำตาลแดง

ผักเสี้ยนผีพบได้ทั่วไปโดยเฉพาะที่กลางแจ้ง ที่รกร้างว่างเปล่าในสวน บริเวณแปลงผัก
ประโยชน์ทางยา

ทั้งต้นใช้รักษาฝีในปอด ขับหนอง แก้ฝีในลำไส้ ขับพยาธิ ใบใช้รักษาอาการปวดหัว แก้
ปัสสาวะพิการ ดอกใช้ฆ่าเชื้อโรค ฆ่าพยาธิ รากและเมล็ดรักษาอาการเลือดออกตามไรฟัน และเป็น
ยากระตุ้นหัวใจ

ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

ผักเสี้ยนผีทั้งต้นตำพอกแก้ปวดเมื่อยตามข้อมือข้อเท้า

หญ้าเกล็ดหอย

ชื่อสามัญไทย หญ้าเกล็ดหอย

ชื่อสามัญอังกฤษ Heartleaf drumary

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Drymaria cordata* Blume

วงศ์ Caryophyllaceae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

หญ้าเกล็ดหอยเป็นพืชล้มลุกลำต้นเลื้อยตามผิวดิน ลำต้นเรียบ ใบเป็นใบเดี่ยวออกจากลำต้นด้านตรงกันข้าม ใบรูปไข่ ฐานใบเรียวแหลม ขอบใบหยัก ก้านใบสั้น ดอกเป็นดอกช่อแบบราซิม ดอกมีสีขาว มีขนเหนียวขึ้นปกคลุม ผลรูปทรงกลม เมล็ดรูปรางแบนผิวขรุขระมี จำนวน 1-8 เมล็ด

หญ้าเกล็ดหอยพบได้ทั่วไปตามสนามหญ้า และในพื้นที่ทำการเกษตร

ประโยชน์ทางยา

ทั้งต้นใช้รักษาอาการบวมแผลฟกช้ำอักเสบต่าง ๆ

ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

หญ้าเกล็ดหอยทั้งต้นพอประมาณ ต้มกินน้ำแก้ไข้

ผักปลานใบกว้าง

ชื่อสามัญไทย ผักปลานใบกว้าง

ชื่อสามัญอังกฤษ Dayflower

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Commelina benghalensis* L.

วงศ์ Caesalpiaceae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

ผักปลานใบกว้างเป็นไม้ล้มลุกลำต้นเลื้อย แตกกิ่งก้านสาขามาก กิ่งจะเลื้อยและชูส่วนยอด สูงขึ้น 10-30 เซนติเมตร ใบเป็นใบเดี่ยวออกสลับกันรูปไข่มน ปลายใบแหลม หรือมนโคนใบมนขอบใบเรียบ ผิวใบมีขนขึ้นปกคลุม ใบกว้าง 1.5-8 เซนติเมตร ยาว 4-8 เซนติเมตร ดอกเป็นดอกช่อออกบริเวณปลายยอด สีฟ้าอ่อน กลีบรองดอกสีเขียว มีจำนวน 3 กลีบ ผลรูปรี ปลายตัด เมล็ดสีน้ำตาล

ผักปลานใบกว้างเป็นไม้กลางแจ้ง พบได้ทั่วไปตามที่รกร้างว่างเปล่าขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิดโดยเฉพาะในที่ที่มีความชื้นสูง

ประโยชน์ทางยา

ทั้งต้นใช้เป็นยาทำให้เจริญอาหาร รักษาโรคเรื้อน เป็นยาระบายและบรรเทาอาการปวด
ประโยชน์ในตำรับยาของหมอพื้นบ้าน

ผักปลานใบกว้างทั้งต้นตำพอกแก้พิษฝีหนอง

ผักปลายใบแคบ

ชื่อสามัญไทย ผักปลายใบแคบ กินกั๋งน้อย

ชื่อสามัญอังกฤษ Spreading dayflower, Wandering jew

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Commelina diffusa* Burm. F.-f.

วงศ์ Caesalpiniaceae

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและชีววิทยา

ผักปลายใบแคบเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเลื้อยตามพื้นดินและมีการแตกกิ่งก้านสาขามาก ลำต้นกลมเรียบมีขนขึ้นเล็กน้อย ส่วนยอดชูสูงขึ้น 10-40 เซนติเมตร ใบเป็นใบเดี่ยวออกสลับกัน รูปหอกปลายใบแหลมไม่มีก้านใบ ฐานใบเรียวยาว ใบกว้าง 1-2 เซนติเมตร ยาว 4-7 เซนติเมตร มีขนบริเวณขอบใบ ดอกเป็นดอกช่อออกบริเวณปลายยอด ช่อดอกมีใบประดับสีเขียวกลีบดอกสีฟ้าอ่อน ผลเป็นชนิดแคปซูลแบ่งเป็น 3 ช่อง มีเมล็ดอยู่ภายใน 1-5 เมล็ดสีน้ำตาล

ผักปลายใบแคบพบได้ทั่วไปตามที่ชุ่มชื้นตามริมคลองหนองน้ำในไร่นาต่าง ๆ

ประโยชน์ทางยา

ทั้งต้นใช้รักษาฝีหรือพอกแผลที่มีพิษต่าง ๆ